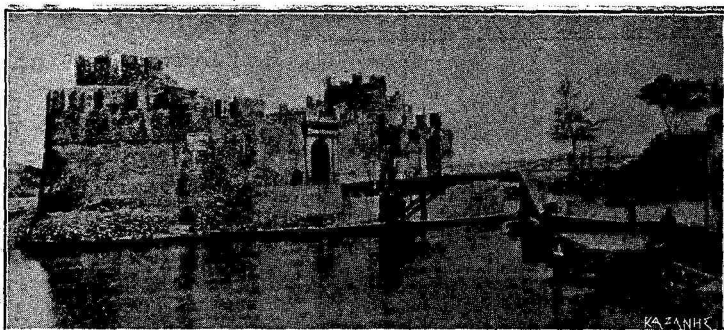

ΤΑ ΟΧΥΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ¹⁾

Εἶδομεν ὅτι ἐν Κερκύρᾳ μετέβη ὁ ἔξοχος Μιχαὴλ Σαμμικέλης καὶ ὁ ἀνεψιὸς του Ἰωάννης Ἰερώνυμος Σαμμικέλης, οἵτινες ὠχύρωσαν τὸ φρούριον καὶ ἔδωκαν καὶ σχέδια, ἀλλ' ὅταν ἐπρόκειτο περὶ ὠχυρώσεως τῆς νέας πόλεως ὁ μέγας τῆς Βερώνης μηχανικὸς καὶ ἀρχιτέκτων Σαμμικέλης εἶχεν ἀποθάνῃ. Διὸ τῷ 1574 ἡ Ἑνετικὴ Κυβέρνησις ἀπέστειλε τοὺς ἐμπείρους μηχανικοὺς καὶ ἀρχιτέκτονες Ἰούλιον *Savorgnano*, *Morato Calabrese* καὶ Φραγκίσκον Φερδινάνδον *Vitelli*, ἵνα καὶ οἱ τρεῖς, παρατηρήσαντες τὰς θέσεις διαγράψωσι σχέδιον ὠχυρώσεως¹⁾ Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς διευθύνσεως τῶν ἐργασιῶν ἐστάλη καὶ ἕτερος μηχανικὸς ὁ Μαρτινέγκος.²⁾ Οὗτοι οἱ ἐνετοὶ μηχανικοὶ ἦσαν δόκιμοι ἀμα δὲ καὶ εἰδικοί τῆς τειχιστικῆς. Ὅτε ὁ Βικέντιος *Scamozzi* ἕτερος διαπρεπὴς μηχανικὸς καὶ ἀρχιτέκτων ἐσχέδιασε τὸ φρούριον τῆς *Pulmanoua*, ἐν τῶν προτύπων τῆς οχυρωτικῆς, ὡκοδομήθη ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος *Savorgnano*.

* *

Ὁ ἱστορικὸς τῆς Κερκύρας Μαρμορᾶς ἀναφέρον τὴν ἀποστολὴν τῶν τριῶν ἐπιστημόνων πρὸς ὠχύρωσιν τῆς νήσου γράφει τὰ ἐξῆς: «Εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς νήσου μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Μεσημβρίας ἐκτείνεται εἰς τὴν θάλασσαν μικρὰ χερσονήσος περίπου τετρακοσίων ποδῶν μήκους, ἐφ' ἧς φαίνεται τὸ παλαιὸν φρούριον μετὰ δύο πύργων, ὁ μὲν πρὸς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ πρὸς τὴν ξηράν. Ἐκεῖνος πρὸς τὴν ξηράν δεσπόζει τοῦ τῆς θαλάσσης, ὅστις ἔχει ὑπὸ αὐτὸν τὸ Κάβο-Σίδερο, οὗ ἡ ἄκρη φαίνεται ὅτι στρέφει τὰ νῶτα πρὸς ἀνατολὰς διὰ τὰ

θεωρήσει τὴν μεσημβρίαν, πλησιέστερον. Περιστευρίζουσι δὲ ἀπασαν τὴν χερσονήσον δι' ἰσχυρῶν τειχῶν ἐγκλειόντων πολλὰς οἰκίας, αἵτινες ἀρχαί' ἔθην ἀπετέλουν τὴν πόλιν, καὶ κατὰ τὴν πολιορκίαν ἐφάνησαν ἄχρηστοι εἰς τοὺς πολέμους, οἵτινες εἶχον καταφύγει εἰς τὸ Μανδράκιον, τὸ ὅποιον ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως τῆς ἰδίας χερσονήσου καὶ συνδέεται μετὰ τῆς νήσου, ἐστραμμένον πρὸς Μεσημβρίαν καὶ κεκλιμένον πρὸς δυσμὰς. Τοῦτο μόνον ὑπὸ ἔποψιν ὠχυρώσεως εἶχε τότε ἡ Κέρκυρα. Αἱ λοιπαὶ κατοικίαι τῶν προαστείων, ἐστερηνέαι παντὸς καταφυγίου ἦσαν ἄχρηστοι, κατέστρέφοντο πρὸς δυστυχίαν τῶν κατοίκων. Ἀφικόμενοι οἱ τρεῖς μηχανικοὶ οἱ σταλέντες ὑπὸ τῆς Γαληνοτάτης Πολιτείας, ἐσκέφθησαν περὶ τῆς προφυλάξεως τῶν προαστείων, ἥνā συμπεριληφθῶσιν ἐντὸς καὶ ἐνωθῶσι ταῦτα μετὰ τοῦ παλαιοῦ φρουρίου διὰ τῆς ἀνεγέρσεως νέου φρουρίου».

«Ἀπεφάσισαν ὅθεν νὰ περιτειχίσωσιν ὅλην τὴν ἀκτὴν πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν ὡς καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς ἄκρας τοῦ Ἀγίου Νικολάου. Καὶ εἰς τὸ τέρμα ἀπέναντι τοῦ βουνοῦ Ἀβραάμ νὰ κτίσωσι φρούριον, ἔπειτα δὲ κατερχόμενοι ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς νὰ συνενώσωσι, διὰ δύο ἐπάλξεων τὰ τεῖχη τῆς θαλάσσης μεταξὺ μεσημβρίας καὶ ἀνατολῆς, τὴν ὠχύρωσιν ἀφ' ὅλα τὰ μέρη τελείως. Τεῖουτον ὑπῆρξε τὸ σχέδιον, ὅπερ μικρὸν κατὰ μικρὸν πραγματοποιούμενον ἐθαυμάζετο ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ ἐνέβαλλεν εἰς πικρὰς σκέψεις τοὺς Ὀθωμανοὺς, οἵτινες κατενόησαν, ὅτι ἡ χώρα οὕτως ὠχυρά, φυσικῶς καὶ τεχνικῶς, εἶχεν ἀποθῆ ἀπόροθητος.»)

Ἀκολούθως ὁ ἴδιος τῆς Κερκύρας ἱστορικὸς ἐπιλέγει τὰ ἐξῆς μετὰ τὴν ὠχύρωσιν τῆς νήσου: «Ὁ βλέπων τὴν Κέρκυραν ἐπαινεῖ τὴν σύνοσιν τῶν Ἑνετῶν καὶ ζηλεύει φρούριον, τὸ ὅποιον,

¹⁾ Συνέχεια.

1) Ἀ. Μάρμορα: *Dell' Historia di Corfù*. Venezia 1672 σελ. 360.

2) Π. Χιώτη: Σειρὰ ἱστορικῶν ἀπομνημονευμάτων. Κερκύρα 1863 σελ. 143.

1) Α. Μάρμορα: *Dell' Historia di Corfu* Venezia 1672, σελ. 361—362.